DISSERTATIO SOLENNIS
DE
MORBIS MEDICORUM,

QUAM

DEO PROPITIO

BENEVOLO ORDINIS MEDICI CONSENSU

IN ILLUSTRI

AD VISURGIM ACADEMIA

PRAESIDE

D. JO. HERMANNO FüRSTENAU,

PROFESSORE MEDICINAE PRIMARIO

ATQUE OECONOMIAE ORDINARIO,

FAC. MED. H. T. DECANO,

PRO LICENTIA

ADSPIRANDI AD SUMMOS IN ARTE SALUTARI HONORES

D. XVI. MAJI CIϽ IϽCC XXXII.

H. L. Q. S.

PUBLICO SENATUS ACADEMICI EXAMINI SISTET

JUSTUS HENRICUS LANGE

MüNDA-HANNOVERANUS.

RINTELII

TYPIS JOH. GODOFR. ENAX, ACAD. TYPOGR.

Q. B. V.

DE MORBIS MEDICORUM DISSERTATIO SOLENNIS.

I.

Morborum inſultibus ut cuncti mortalium congenitæ labis vitio obnoxii vivunt, ita nec qui ſervandorum hominum diſciplinam profitentur, ab iisdem immunes degunt, quin tanto frequentiorem & graviorem ab illis mulctam non raro experiuntur, quanto in artis exercitio aliis antecellere videntur, idque non tam artis ſaluberrimæ, quam variorum quibus uſu ejusdem & exercitatione frequentiori, opportuni ſunt, accidentium culpa. Equidem Aſclepiadem Pruſienſem ob ſponſionem factam cum fortuna ne medicus crederetur, ſi unquam invalidus fuiſſet ipſe, & ut victorem ſuprema in ſenecta lapſu exanimatum, a Plinio laudatum accepimus. Hippocrates vero Medicos vult eſſe carnoſos, & optimi colo- *l. 7. cap. 31.* *d. Medic. text. 1.*

coloris, quod male diſpoſiti aliis minus commode auxiliari poſſint; & Galenus ita Medicos inſtituit, ut ſeſe ab omni morbo, præterquam a diaria forte febre ad extremum usque vitæ præſervare poſſint; in illos vero qui de ſanitate tuenda ſcribunt, ac diſſerunt, nec ſe ipſos quidem defendere a morbis perpetuo poſſe, ut ipſis objiciatur: ἄλλων ἰατρὸς, αὐτὸς ἕλκεσι βρύων, acriter invehitur, ſicut & Jeremiam Thrivierium, Lovanienſem penes Jo. Bohnium dixiſſe legimus, nihil infelicius eſſe Medico ægrotante, omnibus quod in ore ſit tritum illud: Medice cura te ipſum. Servius certe Sulpitius M. T. Ciceronem ſerio hortatur, malos ne imitetur Medicos, qui in alienis morbis profitentur, ſe tenere medicinæ ſcientiam, ipſi ſe curare non poſſunt, ſed potius quæ aliis tute præcipere ſolet, ea ut ſibi ſubjiciat, atque apud animum proponat. Plato ex adverſo Medicos contendit fieri excellentisſimos, ſi a pueritia artem diſcere auſpicati cum plurimis ægris verſati ipſique omnes morbos experti natura quoque imbecilles ſint, quod cura morborum non corpore ſed animo perficiatur. Hujus ſane ad mentem Sylvium Batavorum Aeſculapium aliquando in votis habuiſſe accepimus, ut plerosque morbos in ſe ipſo experiri poſſet, dummodo exinde ſana mente convaleſceret, ut de hominum affectionibus in proximi commodum conſtantius judicare, morbosque certius depellere poſſet. At vero tantam miſeriam, iſta qui referunt inclyti Medici Vratislavienſes, ſibi non optant, ſed cum Wilhelmo Ten Rhyne, qui hæc de Sylvio narrat in de-

L. 5. c. 1. de ſan. tuend.

L. 1. de off. Med. c. 4. p. 53.

L. 4. epiſt. famil. 5.

L. 3. de Rep.

Hiſt. morb. Vratisl. 1709. p. 104

deſcriptione febris cardiacæ a ſemet ipſo paſſæ oſtentationem hic quandam fuiſſe ſuſpicantur, illud tamen, addunt, noſtrum eſt deſiderium, ut docti „ Medici morbos quos ipſi patiuntur accurate de- „ ſcribant. „ Hoc certe deſiderium ut alta mente repoſitum aliquamdiu hæſit, ita ut eidem ex parte fiat ſatis, eo laborabimus lubentius, quo certius conſtat, ſpartam hanc ab aliis derelictam vacuamque eſſe; cum de morbis eruditorum in univerſum, de concionatorum & religioſorum, Principum, aulicorum militum, nautarum, opificum, ruſticorum valetudine, ab aliis, de JCtorum vero morbis a D. Præſide in ep. ad Virum illuſtrem Z. C. ab Uffenbach ſingulari labore actum, & qui de prioribus expoſuere autores ibidem juſto ordine enarrati ſint. Hic vero novos plane morbos, & ab aliis toto quod ajunt genere diſcrepantes nemo ſanæ mentis quæret, aut ut oſtendantur, expectabit, cum Medicos pariter ac JCtos & Theologos litteratosque in univerſum omnes, Principes, milites & nautas, variosque opifices & ruſticos homines eſſe conſtet, a quibus humani nihil alienum exiſtimandum eſt. Sed quando vitæ genus varium, & varia hominum conditio variis eos morbos opportunos reddit, non alienum videtur A. C. Celſi ad mentem exponere, quod genus adverſæ „ valetudinis in quoque timeri maxime poſſit. Non „ quod non omni tempeſtatum genere, omnis æta- „ tis, omnis habitus homines per omnia genera „ morborum & ægrotent & moriantur; ſed quod „ frequentius tamen quædam eveniant, ideo utile „ eſt

de morb. JCtor.

Med. L. 2. præf.

„ eſt ſcire unumquemque, quid & quando maxime „ caveat. In ingenti vero dicendorum quæ occurrit, ſylva, talem ad deſiderium Vratislavienſium ſervare juvabit ſelectum, ut vel propriis Medicorum, vel qui iisdem proxime adſtiterunt, verbis valetudinem eorum exponamus.

II.

Initio quidem illud negari nequit, ex omni retro memoria plura occurrere Medicorum longævorum paradigmata, ut longam iſtam ſeriem a Viris Cl. H. Meibomio & J. J. Baiero ſuppeditatam magna exemplorum haud e trivio petitorum acceſſione locupletare in proclivi eſſet. Quod dum brevitatis ſtudio ſcientes ac volentes intermittimus, non poſſumus tamen illos ſicco præterire pede, in quibus ſingularia quoad cauſas præſertim occaſionales, & vitæ longæ præſidia proprio vel aliorum judicio occurrunt. Medicamentis hic multi multa in acceptis tulerunt provide uſurpatis, quam in rem Pythagoram, qui plura inter alia artem quoque medicam excoluiſſe fertur, aceti ſquillitici familiari uſu ad 117 annos vitam incolumem produxiſſe, Galenus auctor eſt. Marcum vero Gallum Caroli V. Cæſaris Medicum, aquæ vitæ cujusdam beneficio annos 124. vixiſſe, & Hieronymum Brunſvicenſem tabulato cuipiam ex rhabarbaro & aromatibus compoſito adſuetum, ejus ope ad annum ætatis 110. illæſa valetudine perveniſſe, ab Henr. Ranzovio relatum accepimus. Hieronymus Fabricius ab Aquapendente ſingulis fere diebus ſcrupulum ſemis pilularum de

ep. de Longæv.

ep. de Longæv. Med.

L. III. 205. de Medt. facile parabil.

de conſ. valet. p. 127.

de aloë roſata aſſumens firmiter ſibi & aliis perſuadebat, eſſe hinc, quod vegetus & ſanus ad ſupremam ſenectutem duraverit, ut in vita ejus, & a Jo. Joannio relatum eſt. Nec deſunt, qui arcanorum & panacearum ope vitam ad centenos, imo ultra mille annos in nonnullis horum patronis productam fuiſſe gloriantur, ut penes J. J. Baierum videre eſt, quos ſtudio mittimus, ne fumum pro veritate vendere videamur. Nicolaus vero Leonicenus Vicentinus, Orator, Philoſophus & Medicus eximius, ut in Scaligeranis refertur, ab ipſis incunabulis ad trigeſimum usque annum morbo comitiali adeo fuit tentatus, ut pertæſus vitæ, pene ſibi manus inferret, ſed poſtquam ſedulo ad ſtudia ſe converteret, Philoſophiam & Medicinam cum humanioribus litteris conjungeret, plane eo malo defunctus, omnibus membrorum ac ſenſuum officiis integerrimus nulla morbi vel ſuſpicione ad nonageſimum quartum annum pervenit. Is rogatus a Paulo Jovio, quonam artis medicæ uteretur arcano, ut tanto cum corporis animique vigore ſenectutis vitia eluderet? „vividum inquit ingenium perpetua vitæ innocentia, ſalubre vero corpus hilari frugalitatis præſidio facile tuemur. „ Ejusdem ope præſidii Galenus, qui variis locis naturalem ſuam infirmitatem fatetur, adhibita nempe diligenti exercitationis cura, tum ne cruditate laboraret, ita ſe correxiſſe, ſcribit, ut vix unquam morbo fuerit conflictatus. Qua ratione, ſi nonnullis credimus, vitam in centeſimum & quadrageſimum annum prorogavit: quamvis Sui-

L. de util. pil. aloët. cap. 8.

l. c. p. 14.

elog. doct. vir.

L. d. Bonit. & vit. ſucc.

Lexic. chronol. Suidas & Phil. Labbe eum ſeptuageſimo ætatis anno mortuum, affirmet, & Theophraſtus Ereſius eodem *elog. Gal.* uſus adminiculo ſenex obiit cum modice a laboribus *de vit. Philoſ. l. 5.* quieviſſet, quod de illo Diogenes Laërtius commemorat. Et ut plura mittamus alia hujus rei exempla, de Martino Weiſio trium electorum Brandenburgicorum Archiatro in vita ejus narratur, quod *Act. Med. Berol. dec. 2. vol. 3.* tenera ſemper corporis conſtitutione præditus nihilominus bono vitæ regimine ætatem ad 88 annos vegeta valetudine perduxerit. Ut vero frugalitatis & victus modici atque exacti poſt Deum O. M. non poſtremæ ſunt partes in conſervanda & proroganda Medicorum vita, ita non deſunt exempla Medicorum longævorum qui hæc & ſimilia diætæ præcepta inſuper habendo ad extremam nihilominus ſenectutis metam pervenere. Sicut de Felice Platero, Medico Baſileenſi octogenario C. Vaterus refert, quod *de præſ. ſanit. p. 14. 18.* ſomnum meridianum, pleriſque Medicorum culpatum in delitiis habuerit, ac de Joanne Langio, V. electorum Palatinorum Archiatro, qui longinquas ſuas peregrinationes & varias ærumnas graphice ſatis *L. 2. ep. 1.* deſcripſit, conſtat, ipſum octogenario licet majorem nunquam a caſeo, cujus nequitia multis infeſta eſt, in paſtu quotidiano abſtinuiſſe. Secus ac Simon Paulli, quem 77 æt. anno animi vigore haudquaquam imminuto, nec ullo modo ſenſibus vel minimum labefactatis leni via placideque ex hac vita diſceſſiſſe novimus, de ſe ipſo ſcriptum reliquit: „ ego præterquam a cucumeribus conditis ætatem abſtinui, „ idemque eſu fungorum, terræ glandium, tuberum flo-

floris ſolis canadenſis, aliis artiſchoki dictorum, „ cochlearum, ranarum denique: nolui enim eſſe „ prodigus valetudinis, adeo ut minime falſus ſit „ Seneca L. de Brevitate vitæ ſtatuens: nos non ac- „ cepiſſe brevem vitam, ſed nos facere. „ Auguſtinus vero Thonerus, Medicus Ulmenſis ita de ſemet ipſo ſcriptum reliquit: Cum jam exceſſerim an- „ num 82 adhuc fruens ἐυκρασία corporis & mentis, „ ut ſenectam illam haud imbecilliorem ſentiam, „ quam olim erat adoleſcentia, non minus videor „ ob grandiorem ætatem in limine lethi conſtitutus. „ Cujus quidem longævitatis cauſas belle admodum ab ipſo expoſitas videre eſt. Caſpar quoque Hoffmannus Medicus Altorffinus celeberrimus annum 71 æt. vivendo complevit, qui, ingraveſcente ſenectute, cum vires inciperent decreſcere, aſſiduitas tamen in docendo nequaquam decrevit. Manebit, inquiebat, verum Prophetæ illud: Maledictus, qui facit opus Domini negligenter, invaleſcente tandem & vires plane proſternente, lectoque ipſum defigente ſenectutis, quæ ipſa morbus eſt, ἀδυναμία. Ut vero laborum & exercitationum aſſiduitas homines, ſigillatim Medicos firmos, robuſtos, atque longævos reddit, ita & iisdem cauſis attriti ſuccumbere tandem coguntur, id quod Pariſienſium exemplo medicorum, Alain, Bouward, Guillemeau, & Renati inprimis Moreau præclare Guido oſtendit Patin, quem quippe appellat l'homme d'honneur, „ et de grande merite, qui eſt mort de vieilleſſe, et „ de trop de travail, age de 72 ans, ſon immoderation „

Quadrip. Botan. p. 472.

Obſ. præf. l. 3. obſ. 173. l. 1. ep. 4.

L. 1. ep. 24.

„ a l'etude l'a fait paroitre vieux avant le temps; & porro de eo refert: „ il eſt mort faut de boire „. Sic & de Nicolao Copernico Torunenſi, famoſisſimo Mathematico artium & medicinæ Doctore „, Iſaacus Bullart ita loquitur: „ Si la grace avoit re- „ pandu ces dons en ſon ame, la nature avoit ausſi „ employe le ſiens a former ſon corps: car autre la „ richeſſe de ſa taille, et la boute de ſon viſage: elle „ l'avoit pourveu d'une complexion ſi temperee „ et ſi vigoureuſe, qu'il mourut accablè de la fatigue „ et de ſes longs travaux plutot que du ſentiment „ d'aucune maladie, ce qui advint l'an mille cinq „ cens quarante trois, en la ſoixante et dixieme de „ ſes annees. Ac ne in cumulandis his ſimilibusque exemplis nimii ſimus, unius Petri Foreſti Medici in Batavis præclariſſimi, mentionem facimus, de quo idem Iſ. Bullart ſequentem ſcripſit in modum: „ Il ſe „ retira a l'exemple de Galien en ſa ville natale, ou „ accablè de ſes longes veilles il trouva ſon repos „ dans le tombeau age de ſoixante quinze ans.

Acad. des Scienc. et des Arts P. II. l. 2. p. 76.

III.

Videlicet ut plures dantur cauſæ ſecundæ, quæ Medicos ſigillatim longævos reddunt, quas inter laudabilis & nativa temperies, partium ſolidarum robur & fluidarum juſta craſis, frugalitas in victu, in rebus omnibus mediocritas, & animi inprimis corporisque exercitationes moderatæ, nunquam intermiſſæ primas facile tenent, ita non deſunt ex adverſo tales cauſæ, eæque occaſionales, talia temporum interſtitia, quæ Medicos præ reliquis, infirmitatibus

mor-

morbis & ærumnis variis opportunos reddunt. Præter enim medicos clinicos ſigillatim dictos, qui ex quotidiana & familiari cum ægrotis conſuetudine multas ſimul moleſtias devorare coguntur, non deſunt, qui ſtudiorum intemperie laborant: dantur medici aulici, & qui Principem ſuum in itineribus & caſtris comitantur, nec deſunt qui anatomicis, chirurgicis, botanicis, chimicis exercitiis præ cæteris delectantur, ipſamque artem obſtetriciam, magno generis humani emolumento, ſed propriæ ſanitatis detrimento exercent. Singuli ſuos patiuntur manes. Et obſtetricantium quidem Medicorum eandem patet eſſe conditionem, quæ eſt obſtetricum, fuſe ſatis a B. Ramazzini delineata; idemque de chirurgis, ſi qui ex medicorum ordine artem hanc antiquiſſimam & præſtantiſſimam propriis exercere manibus ament, prædicandum erit. Anatomicæ ſigillatim exercitationes idcirco nonnullis ſunt ſuſpectæ, quod immunditie, horrore & terrore non paucis fuerint exitiales, ſicut de Wolfgango Striegelio Viennenſi, D. Fabro Vinarienſi, & Marquardo Slegelio Hamburgenſi perſonatus iſte Ianus Vitus Wigandus affirmare non dubitat, ſinguli quod finitis vix anatomicis demonſtrationibus morbo graviſſimo & funeſto correpti fuerint, quamvis Slegelium jam antea de adverſa valetudine conqueſtum & falſum adeo iſtum eſſe rumorem T. Bartholinus oſtendere conetur. Ludovicum certe Bilſium S. Mœreſius aliquando in lecto decumbentem offendit catarrho ex fœtore in ſectionibus canum, quorum

d. M. A. c. 19.

Oper. 4. *p.* 6.

d. Philiatr. Germ. itin. diſſ. 2. *p.* 156.

Cent. 2. *ep.* 25.

præter ſexaginta cadavera humana ſupra mille diſſecuiſſe fertur, teſte Zaſſio, contracto laborantem, ut eſt ab ill. J. H. de Heucher obſervatum. De Andrea Veſalio Bruxellenſi, Anatomicorum facile principe, & Philippi II. ac Caroli V. Archiatro conſtat, quod e Palæſtina, in quam ob vivorum ſectionem & pœnam inde metuendam profugiſſe fertur, redux & Paduam, ut Gabrieli Fallopio ex decreto Senatus veneti ſuccederet, in itinere occaſione tempeſtatis furioſæ naufragio correptus fame & frigore miſere obierit, ut alios inter ab Iſ. Bullart eſt commemoratum. De Jo. Georgio Virſungo, ductus pancreatici inventore Hermannus refert Conringius, quod paulo poſt ab italo quodam invidia percito in ſuo muſeo ſclopeto trajectus ſit. Sic & Robertus Moriſon Lector & Profeſſor Oxonienſis caſu infelici Londini e rheda præcipitatus vitam præmature finiit, ut a M. B. Valentini eſt relatum, & J. P. Tournefortius præter varios alios caſus, quos in longinquis peregrinationibus rei herbariæ cauſa factis expertus eſt, fractura coſtarum compoſita a curru arcto nimis ſpatio in platea ipſum prætervehente correptus & extinctus eſt, ſicut præter A. E. L. G. J. J. Rau fidem facit. Ut conſtet nec morbonam ipſamque mortem ipſis botanicorum principibus parcere, aut rei herbariæ deliciis placari. Nam & Mauritium Hoffmannum, inſatiabilem quondam rei botanicæ & anatomicæ helluonem ita enervaſſe fatigationes nimias, ut ex Italia redux videretur ab inferis remeans umbra, certo certius mortalitatem exuturus, ni D. Nœsleri ope-

Ars magn. Anat. 47.

l. c. P. II. l. 2. *p.* 88.

Intr. A. M. c. 4. §. 29.

P. P. ad lect. phyſ. botan.

1718. *LIX. p.* 813. *Coll. chir. MSt.*

opera, Deo Reipublicæ litterariæ bene cupiente, ægre tandem vigori priſtino eſſet redditus, & Simonem Paulli botanicum inſignem Hafnienſem in excurſione botanica ſiniſtro caſu fere crurifragium paſſum eſſe laudatus ante Wigandus refert. Ac ne de Valerio Cordo aliisque ſimilibus malis ex cauſis ſimilibus afflictis plura faciamus verba, chimici faciunt labores, qui quantum non raro damni improvide imprimis tractati afferant, a B. Ramazzini egregie oſtenſum & exemplis non unis confirmatum eſt. Theophraſtus certe Paracelſus, qui ut Salisburgi in ejus epitaphio legitur, dira illa vulnera, lepram, podagram, hydropiſin, aliaque inſanabilia corporis contagia mirifica arte ſuſtulit, anno æt. 47. diem obiit ſupremum, & proprio adeo exemplo arcanorum & panacearum, quas venditavit, vanitatem docuit, & ſi conjecturæ locus eſt, inter carbones chimicos devoratæ moleſtiæ, tot inter venena concocti labores, vel, ſi alios audias, dyſenteria a ſcobe adamantis contracta obitus præmaturi cauſa extitit. De Michaële Ettmullero magni certe nominis Medico & Chimico Lipſienſi ſed βραχυβίῳ tum ipſetum Lexicon univerſale hiſtoricum, tum laudatus modo Ramazzini, de Scheunemanno vero arcanorum vanitate capto, ſed ipſo valetudinario, & calculi arthriticisque doloribus alternatim afflicto, Gvernerus Rolfincius conſuli merentur. A fumo ſigillatim antimoniali occaſione præparationis antimonii diaphoretici ſpirando pulmones illapſi tantam cordis palpitationem, quæ coſtas frangere velle videbatur, ſibi contraxiſſe Godefr. Scultzius refert. IV.

l. c.

l. c. c. 4.

Op. edit. noviſſ. P. III. p. 436.

Chim. A. F. red. p. 52.

Tr. de Nat. tinct. Bez. c. 5.

IV.

L. de Brevit. vitæ c. 19. Quemadmodum autem Seneca miſerrimam eorum pronunciavit conditionem, qui ad aliorum voluntatem componere ſuas occupationes, ſomnum, appetitum, jubentur; ita Philippus Höchſtetterus idem ad Medicorum pragmaticorum conditionem pulchre admodum applicat hiſce & quæ ſequuntur verbis, lectu plane digniſſimis: „ Nos „ omnibus laborem, cibum, potum, ſomnum in me- „ diocritate eſſe jubemus, idem nobis nunquam „ quaſi conceditur. *Præf. obſ.* Eandem vero ob cauſam aulicorum inprimis & caſtrenſium Medicorum ſortem deplorandam eſſe, patet, quam Jo. Crato trium Imperatorum Medicis ita deſcribit: „Solis jam 14 annis „ alieno modo mihi vivendum fuit, edendum, labo- „randum, ſomnus capiendus, non quod natura & vo- „ luntas hoc poſtularet, ſed cum Dominis viſum fue- „ rit, ubi igitur exacta illa diæta? *L. 2. ep. p. 258.* cum & ſtare, nutare, expectare, elogio Wedeliano ſint affectiones aulæ ordinariæ. Ita de G. Palma celebri Noribergenſium Medico, & Ducis Papebergenſis Archiatro a Joachimo Camerario relatum eſt, eum tabulæ Principis convivam adſidentem flatibus præter opinionem ſubito exortis, & præ verecundia retentis cruciatum, maloque brevi aucto iliaca paſſione confectum eſſe. *Obſ. MSt.* Peregrinationes vero quod concernit, ſingulare eſt, Engelberto quod Kæmpfero in itinere orientali ſatis longinquo contigit, quodque occaſione memorabilium montis Benna, in Perſidis provincia Laar, quo ad lapidis Bezoar, aliorumqne *Amœnit. exot. faſc. 2. rel. 9. p. 382.*

natu-

naturalium indagationem non ſine multo labore profectus erat, ſequentem deſcribit in modum: „Devenimus cum diluculo diei decimi octavi ad „xenodochium in deſerto poſitum, & ſemidirutum „ardentibus ventis, immane quantum hic ſævienti„bus, oppoſui lodiculam in modum papilionis ex„panſam, quam ſubinde intus humectavi, ut conti„nuo maderet: ita enim aër admiranda proprie„tate algeſcit, & corpus contraria qualitate afficit. „Accidit mihi, quia levi theriſtrio induebar, ut „quam partem corporis lodice humida crebrius „attigerat, in eadem poſtridie omnis cuticula quaſi „uſtulata abſcederet: eodemque loco infirmitatis, „ſed innominatæ aliquoties meminit.„ Caſtrenſium morbos medicorum nemo vivis magis coloribns depinxit, & exemplorum numero auxit, quam Tobias Coberus medicus ipſe Caſtrenſis exercitatiſſimus. Georgius Francus cum Domino ſuo Georgio III. Electore Sax. in caſtra imperialia ad rhenum concedens parum abeſt, qnin una cum filio periret caſtrenſis morbi vehementia, aut potius laborum tam ſtrenue actorum magnitudine; Dei tamen benigna ope, quamprimum ad Helvetiæ fines eſſet deventum, uterque ſerenioris & magis defœcati aëris tractu mox convaluit, ut a Vindiciano eleganter expoſitum eſt. Andreas Gundelsheimerus, & Swartzius, Archiatri Borusſici, Regem ſuum in expeditione bellica Pomeraniam ſecuti, quo morbi funeſti genere tacti, quibusque remediis uſi ſint, in Actis Medicorum Berolinenſium videre eſt, a quibus Vog-

Obſ. caſtrenſ. Hungar.

elog. G. Franci.

Vol. I, p. 18.

Vol. 9. p. 31. Vogtii ibidem quod refertur, exemplum, non multum abludit. Petrus Lotichius Secundus & Rudolphus Wilhelmus Crauſius in itinere Italico philtrum malitioſe ſibi propinatum hauſerunt, haud ſine ingenti valetudinis detrimento, ut in vita eorum legere eſt. Johannes vero Nollens, Medicus Leodienſis,
Obſ. med. XXVI. „ teſte Henrico ab Heer ſumto ſuo vomitivo, gil-
„ lam vocant, totas triginta horas convulſus ad non entes abiit". Hic certe an quæ de Cornuto ſuo Guido refert Patin, valeant, incertum: il eſt mort
L. 1. ep. 60. du même couteau, dont il avoit egorge les autres,
„ ſavoir de juleps cordiaux des tablettes & poudres
L. 2. ep. 123. „ cordiales. Et quæ de Vautier Regio medico affert, eodem forte, quo ſequentia pro more, Auto-
L. 2. ep. 10. ris Satyrico ſale conſperſa ſunt: „ nous avons icy
„ quatre de nos medecins bien malades, dont il y en
„ a deux de la premiere eſtime, ſçavoir Mr. Rein-
„ ſant et Pietre, ceux qui vont trop vite ſont ſujets
„ a ſe caſſer le nez. Le bon Martial n'a t' il pas eu
„ raiſon de dire: Immodicis brevis eſt ætas & rara
l. c. p. 325. „ ſenectus. Quibus cum paria faciunt iſta Ramazzini, primo licet intuitu pugnare invicem viſa":
„ multo mitius cum Medicis res agitur, clinicis ta-
„ men & lecticulariis, quorum ſtudium præcipue eſt
„ circa medicam praxin & quotidianam ægrorum
„ viſitationem; hi enim non tot morbis conflictan-
„ tur, ac ſi aliquando ægrotant, non ſedentariæ aut
„ ſtatariæ vitæ, ut I. C. ſed curſuali acceptum refe-
„ runt, & quæ ſequuntur plane egregia, & lectu digniſſima".

V.

V.

Ut vero plures aliæ morborum in medentibus cauſæ occurrunt, ita nullam contagio frequentiorem deprehendimus, utpote quo mediante omnis generis febres maxime contagioſæ & malignæ ipſaque peſtis & dyſenteria propagantur, ipſisque medicis communicantur. Et febrim quidem hactenus Poëtis, nunc quoque Medicis infeſtam ſuo confirmat exemplo H. C. Agrippa verbis pone ſequentibus: Ante triduum febri laborare cœpi. Deſinat nunc „ Huttenus, olim communis noſter, febri ſuccenſere, „ quod poëtam liberum genus hominum invadere „ auſa ſit. Jam & medicis negotium faceſſere di- „ dicit, Quid jam ego niſi creberrime audio, Me- „ dice, cura te ipſum: vel, alios ſalvos fecit, ſe nunc „ liberet, ſi eſt Dei filius, & credemus ei. Ovidium „ jam mihi renaſci cupio, qui diris in febrem ſcri- „ ptis meam innocentiam ulciſcatur. „ Quæ eadem Martialis mens fuiſſe videtur, ita canentis: *L. 7. ep. 47.*

Nequius a Caro, nil unquam Maxime factum eſt, *L. 10. ep. 77*
Quam quod febre perit; fecit & ille nefas,
Sæva nocens febris ſaltem quartana fuiſſet,
Servari Medico debuit illa ſuo.

Ne vero in colligendis exemplis paſſim obviis febrium algidarum medicis moleſtarum operam temere perdamus, unius J. N. Pechlini recordamur, qui de febre tertiana duplici, quotidianam ſæpe mentiente, hanc tamen idcirco non penitus negandam in proprio corpore expertus eſt, id quod hiſce prodit verbis: At mihi non in aliis tantum, ſed in „

„ ipſo hoc corpore per varia olim febrium genera
„ deducto, tandem etiam quotidianæ exquiſitæ im-
L.2.obſ.20. „ petum ſuſtinere conceſſum eſt. Conringium etiam olim incomparabilem virum & πολυμαθέςατον, ex tertiana ægrotantem non remediorum apparatus, ſed conceptum ex magni Meibomii ſermonibus gaudium unice reſtituit, quod ex inſignis generi
L.3.obſ.27. ejus D. D. Schelhameri ore ab eodem Cl. Pechlino litteris conſignatum eſt. A febribus vero acutis, malignis & contagioſis, petechialibus quoque epidemice graſſantibus, non facile Medicum quendam inſignem, eumque pragmaticum immunem manſiſſe deprehendimus. Nam & P. Foreſtum, A. Thonerum, P. Höchſtetterum, S. Schefferum, J. A. Lindenium, F. de le Boë Sylvium, J. Dolæum, G. W. E. H. & C. Wedelios, N. Hannekenium, M. B. Valentini, T. Zuingerum, febribus malignis laboraſſe, nonnullos & vitam iisdem finiiſſe, memoriæ proditum eſt. Peſtilentiam ipſam veram Noviomagi populariter graſſantem Isbrandus de Diemerbrock in proprio corpore expertus eſt, & diligenti fumi miotianæ
L. de peſte hiſt. 17. uſu, ipſe ut fidem facit, propulſavit. Sic & peſte Londinenſi Alexander ipſe Thomſon correptus, quid ſecum actum fuerit, pulchre in Hiſtoria morb.
1702. p.235 Vratisl. expoſitum eſt, peſte vero Lipſiæ ſæviente in uno medicorum peſtilentialium urinam cruentam
ep. ad F. Schrader de peſt. Lipſ. mox ipſa mors compeſcuit, teſte Jo. Bohnio. Guilielmum quoque Arragoſium Tholoſatem, aliquot Galliæ Regum chymicum expertiſſimum, qui omnem ſibi victum, antequam caperet, menſurari

cu-

curavit, 1610. 97 æt. annum feliciter emenſum peſtifera lue obiiſſe, T. Zuingerus non minus autor eſt, ac quod circa initium ſeculi XVII peſtis Baſileæ intra biennium ultra ſex hominum millia, & quinque ſimul medicos, inprimisque Jacobum Zuingerum abavum ſuum abſtulerit. Peſtem vero Londinenſem 1603. in hebdomadas ſingulas quatuor hominum millia tumulo intuliſſe, extinctis quinque præcipuis medicis, inter alios T. Mouffeto in mediam peſtem conjecto, H. ab Heer fidem facit. Auguſtæ Vindelicorum 1678. febrim primo malignam, peſtis anteambulonem ſæviiſſe, ac multos omnino interque illos nonnullos egregios medicos perdidisſe, P. Höchſtetterus pluribus exponit: idemque in peſte nupera Hamburgenſi, Viennenſi, Ratisbonenſi, Hafnienſi, ipſaque Maſſilienſi nuperrima contigiſſe, nemini non notum eſt, ac de medicis ſigillatim Montispeſſulanis Annales Vratisl. conſuli merentur. Ac ut plura mittamus alia peſte correptorum extinctorumque Medicorum, exempla, & Petrus Severinus Danus, & Marcus Aurelius Severinus Neapolitanus, magni uterque nominis, uterque peſte interiit, idemque Daniel Sennertus, communis quondam Germaniæ magiſter, expertus eſt fatum. „ Tot maximos nimirum Medicos, & ante noſtrum ſuſtulit peſtis, „ ut ſit difficile numerum inire. Hac Geſneri, hac „ Capivaccii, & illi Herculei Saxoniæ, ne cœteros „ nominem, mortalium cœtibus exemti ſunt. Ac „ tantum abeſt, quicquam eorum id detrahat glo- „ riæ, ut augeat plane atque amplificet. Quaſi alio „ mor-

de vitæ longæv. p. 67.

Siebr. und geſchvv. Artzt p. 772.

Obſ. p. 135.

Dec. 7. caſ. 1. ſchol.

1722. Aug. p. 16.

„ morbi genere magni antiſtites vitæ nequierint, „ perimi, ni perniciſſimus omnium, & qui plus ali- „ quid, quam morbus, ſuperveniſſet, quæ ſunt Au- guſti Buchneri, quibus optimo Collegæ ultimum vale dixit, verba. Dyſentericorum vero Medico- rum, ut ingens occurrit numerus, ita Avenzoar, Me- dicus Arabs, de ſe ipſo recitat hiſtoriam, quod in iti- nere comederit herbam, quam non nominat, ex qua factus fuerit dyſentericus. Angeli Salæ dyſenteri- ci A. Rhodius, Coxe vero Angli dyſenteria acutis- ſima laborantis T. Sydenhamius, Caſparis Hoffman- ni G. Francus, Collodæi Lithotomi Guido Patin, Baumanni vero Phyſici Hallenſis Suevi & Practici Veterani, dyſenteria extincti Roſinus meminit Len- tilius. His ſane idem, quod J. P. Lotichio evenit, qui ex viſitatione ægrorum dyſentericorum loco ſoſtri contagium accepit, ut ex propria ejus obſervatione Laurentius Straussius annotavit.

Or. paneg. Dan. Sennert.

Obſ. p. 157. Op. p. 232. de nox. ſtud. l. 1. ep. p. 252. eteodr. p. 880.

Palæſtr. med. p. 188.

VI.

Apoplexia ut familiaris eſt eruditorum mor- bus, ita & Medicorum plurimos, ſenio præſertim, la- boribus aut morbis diuturnis & graviſſimis confe- ctos corripere nec pauciores letho tradere conſue- vit. Ita præter Nicolaum Bieſium, Lovanienſem, Henricum Brucæum, Roſtochienſem, Janum Cor- narum, & Jo. Hadrianum Slevogtium Jenenſes, Jo. Ruellium Pariſienſem, Jodocum Willichium Fran- cofurtenſem, Jo. Michaëlem Lipſienſem, Julium An- dream Bötticherum Helmſtadienſem, Profeſſores, Balthaſarem Brunnerum Hallenſem, Jo. Sambucum,

Me-

Medicum Cæſareum & Poëtam, Jo. Scultetum & Jo. Danielem Horſtium, Phyſicos Ulmenſes, Ludovic. Septalium Mediolanenſem, & Marcellum Malpighium Bononienſem, quos omnes apoplexia extinctos eſſe conſtat, de Hieronymo inprimis Fracaſtorio in vita ejus relatum accepimus, quod inter prandendum Patavii apoplexia correptus, amiſſo penitus ſermonis uſu manu ſubinde in verticem porrecta, adſtantibus innuere voluerit, ut celeriter cucurbitula ibi apposita cerebro ſuccurrerent, quo remedio ſe quandam veſtalem virginem reſtituiſſe meminerat, id vero cum iſti non intellexiſſent, ſub noctem expiraverit. Apoplexiam cum memoriæ defectus aut ſequi aut comitari ſoleat, ſingulare eſt, quod de ſe ipſo J.N. Pechlinus ſcriptum reliquit: Mihi certe & ipſi „ cum in memoriæ illo deliquio tardum contigit „ in feriis excutiendis negotium, poſt habitas e ca- „ thedra controverſias ſæpe ad ſubtilia & aliena di- „ labentes, unius alteriusque ſcrupuli animoſa ex- „ plicatione vocis viriumque tanta ſæpe oborta eſt „ jactura, ut deinde nec animus nec corpus ulli am- „ plius operæ ſufficere videretur. „ Spasmodici affectus haud quotidianum præbet exemplum Jo. Laur. Bauſchius, Phyſicus Suinfurtenſis, Academiæ Naturæ Curioſorum fundator, qui, ut in vita ejus legitur, dolorem quendam pungitivum, ſenſiles maxillæ dextræ partes acriter vellicantem expertus eſt, mitiorem initio & per intervalla tantum moleſtum, ſed mora profundius actis cuniculis, in tantum aliquot annorum ſpatio invaleſcentem, ut lecto illatus

L. 3. obſ. 6.

vix

vix loqui imo nihil plane ſolidioris deglutire poſſet, immanibus ſub maxilla & cerebri ſenſoriis doloribus divexatus, quibus & tandem ſuccumbens atrophia accedente vitam cum morte commutavit. Tremorem digitorum ſingularem a cauſa ſingulari expertus eſt F. Dekkerus, quem ſequentib[9] deſcribit verbis: „ Obſervavi t. t. in me ipſo quod notatu di- „ gnum, frequentioribus viſitationibus, ac medica- „ mentorum præparationibus ſumme defatigatus „ radicum controyervæ filamenta cum abſcinde- „ rem, ut in pulverem redigerentur, ſubito & quaſi „ momento tremorem omnium digitorum manus „ dextræ ſenſi, quare confeſtim omnibus miſſis di- „ gitos manumque ſpiritu cephalico, ſalis armonia- „ ci ſpiritu parum acuato fricando & calefaciando „ tollere tremorem ſtudui, verum fruſtra: non „ enim ceſſavit ille digitorum tremor per duas fere „ horas, tum vero poſtquam omnis ſenſus quaſi ex- „ pertes fuiſſent digiti, per quadrantem horæ omnis „ tremor evanuit, nullo remanente dolore obtuſo „ vel defatigatione; poſt biduum eadem filamenta „ abſcindens, idem digitorum tremor rediit, ſed „ levior, triduo poſt tertia vice experimentum feci, „ & tremorem, ſed plane exiguum, quarto plane „ nullum obſervavi. Neque a doloribus capitis immunes ſunt medentes, ſed iisdem ſatis graviter interdum afficiuntur. Galenus magnopere laudat Medicum, qui quinquagenarius in cephalalgia nocte ſibi venam inciderit, ut Jo. Langius autor eſt: L. Geislerus dolorem capitis periodicum in ſe ipſo expertus

Exercit. pract. p. 533.

L. 1. ep. p. 155.

tus

tus eſt, C. Vatero teſte. De D. Videl doctiſſimo medico ſimul & mathematico Petrus refert Borellus, quod ſtomachus ejus tanta bilis copia refertus fu- „ erit, ut vapores ejus hemicraniam tædioſam in eo „ producerent, utque ſæpe vomitu illam rejicere „ conaretur, quo mire ſubitoque levabatur, dum „ autem illam in terram ejiciebat, bulliebat inſtar „ aquæ fortis, quod certe mirum eſt, & a nemine, „ quod ſciam, ſcriptis mandatum. „ Philippus vero Salmuthus de ſe ipſo ſequentem ſcribit in modum: Semel acerbisſimis capitis doloribus tentatus „ ſum, ita ut per integrum triduum duo domeſtici „ manibus ſuis illud noctesque & dies continere æ- „ qualiſſime cogerentur. Tandem ſuppreſſarum „ hæmorrhoidum forte recordatus pil. de hiera „ ſimpl. ℨſ. cum euphorb. gr. III. deglutio, atque in- „ tra horæ unius ſpatium fruſtum ſanguinis concre- „ tum palmam æquans excerno cum manifeſta & „ momentanea ſtatim allevatione poſtea vero & „ alia, ſed minora fruſtula ſecuta fuere. „ Dentium dolorem Carolus Piſo quanquam non diffitetur, aliquando ab aliis poſſe ſuboriri cauſis, tamen ab eluvie ſeroſi humoris e cerebro decumbente eum creberrime imo fere ſemper ſuccreſcere ſtatuit, proprioque confimat exemplo, quando ſumto cathartico ſeri limpidi libram vomitu cum levamine reddidit, odontalgia ante moleſta decem annorum ſpatio non redeunte. Epilepſia Avicenna Arabum Medicorum princeps, ſed non tam artis aut exercitationum culpa, firma enim valetudine gaviſus eſt, quam libidinibus

de dolor. ſ. 17.

Obſ. phyſ. med. cent. 2

Cent. I. Obſ. LXXIII.

de morbis a colluv. ſeroſ. p. 43.

bus contraxit, unde exhauſtis viribus morbo ſacro diem obierit ſupremum, ut in Actis Med. Berol. legere eſt. *Dec. I. vol. 6.* Oculorum uſum ipſumque viſum aut obſcuratum aut plane ſublatum ut multi variis laboribus fracti cum Ulyſſe Aldrovando, Joanne Borgerio, Avenzoare experti ſunt Medici, & Hannemanni Plempii, Plateri, Bartholini cataractam metuentium exemplis conſtat, ut in Actis Medicis Hafnienſibus refertur, *1673. obſ. 100.* itemque apud Henricum ab Heer anonymus quidam Medicus radiis lunæ excœcatus ſed curatus occurrit, nec D. D. Preuſſii & Oehmbii ophtalmia afflictorum in Hiſtoria morb. Vratiſl. recenſita exempla contemnenda veniunt; *1699. p. 15. 66. 95.* ita memorabile inprimis Jacobi Schegkii, Profeſſoris Tubingenſis eſt paradigma, utpote qui integro ante mortem decennio viſu penitus privatus ſtudia majori alacritate proſecutus eſt, & varios tractatus medicos edidit: cumque quidam ophtalmicus ſeſe eidem viſum reſtituere velle, pollicitus eſſet, reſpondit, ſe multa in vita vidiſſe, quæ maluiſſet non videre, optare ſe, ad nonnulla etiam ſurdum fuiſſe, ut in vita ejus, & a D. G. Morhofio relatum legimus. *Pol. to. II. p. 60.* Linguæ vero morbos utut rariores, neque tamen Medicis parcere, tum Adolphi Vorſtii, Profeſſoris Lugduno-Batavi, & A. Mackii, Archiatri Swartzburgici, tum Ottonis inprimis Brunsfelſii, Poliatri Bernenſis, exemplis conſtat, quippe quem ex dolore & ardore linguæ morbo tunc ipſis Medicis ignoto 1534. fatis conceſſiſſe, in vita ejus narratur, ſicut & D. Preus cum affectu paralytico-ſpasmodico linguæ & lateris dextri ſæpius

recur-

recurrente tractatum eſſe, in Hiſtor. Morb. Vratisl. commemoratum extat.

VII.

In morbis pectoris pleuritis inprimis & peripneumonia Medicis infeſti morbi ſunt. Sic Hadrianus Junius, Medicus, Hiſtoricus & Poëta doctisſimus alterum ab Eraſmo Hollandiæ lumen, ex gravi lateris ulcere decumbens vitam cum morte commutavit 1575. æt. 63. menſe cognomine: ſub mortis tempus Academiæ Lugduno Batavæ naſcenti inter primos Profeſſores deſtinatus, ſed inter ipſa initia morte abreptus inchoare munus non potuit, „ ut Jo. Meurſius autor eſt. Thomas ipſe Williſius perpetuis precibus, ſtudiis, laboribus & eleemoſynis exercitus, Henricus Meibomius, Daniel Ludovi, Jo. Andr. Stiſſerus, & Jo. Antonides van der Linden, de quo ſupra, pleuritidem, eamque lethalem experti ſunt, quorum poſtremum non ſine ſatyrico ſale dimittendum cenſuit G. Patin, obitum ejus ita deſcribens: van der Linden eſt mort a Leyden age de 53 ans d'une fievre avec fluxion ſur la poitrine, apres avoir pris de l'antimoine, et ſans s'être fait ſaigner. Quelle pitie! faire tant de livre, ſavoir tant de latin et de grec, et ſe laiſſer mourir de la fievre et d'un catarrhe ſuffoquante ſans ſe faire ſaigner. „ Ad eundem fere modum & morbum & mortem D. Vacherot Medici Pariſienſis famigeratisſimi idem enarravit G. Patin. Sed meliori fortuna ex hoc morbo eluctatus eſt J. J. Scheuchtzer, ut omnem rei hiſtoriam fuſe ab ipſo conſcriptam

Athen. Bat. p. 93.

L. 2. ep. 165.

L. 2. ep. 173.

D in

1724. *Jul. p.* 91. in Annal. phyſ. med. Vratisl. legere eſt. Tusſis ut frequentisſime & omnis generis homines, ipſosque Medicos impune non raro afficit, ita ſingulare eſt, quod de Medico quodam abunde erudito, divexato crebrius a tuſſi, articulorum dolore, cibi faſtidio, aliisque deſtillantis pituitæ incommodis Nicolaus *L.* 2. *c.* 14. refert Tulpius, quod quaſi pertæſus moleſtiarum ad antimonium ceu ſacram anchoram confugerit; ejus enim uſu elicuiſſe quidem pituitam ex ventriculo; ſed offendiſſe iterum usque eo pulmones, ut diſſoluta ipſorum compage eruperit ab ore non tantum frequens ſanguis: verum tam ingens pulmonis fruſtum, ut inde dictum ac factum obierit. Vomica pulmonis latens & inprimis abditum vitium eſt, ſæpe nec laboranti nec Medico notum, quo laborans ipſe nec conſueta munia intermittit, nec ſe morbo teneri putat; cauſamque interitus ſui neſciens intus gerit ſub pectore, neque pauci inopinato e vivis horæ quadrante erepti ſunt, in quibus diſſectis non alia mortis cauſa comparuit, quam repentina vomicæ diruptio in pulmonibus, e qua pus in cordis arcem penetraverat, ipſius vim extinguens atque obruens: & duo Medici percelebres nec febre nec in-„ *L.* 5. *c.* 10. *de part. morb. & ſympt.* appetentia, nec alio ullo ſymptomate impendentem,„ ſibi diem vitæ ſupremum præſenſerunt, ut Jo. Fernelius appoſite ſatis ſcriptum reliquit. Sic & Laurentius Bellini ſe quoque vomica laboraſſe, tradit. *d. Aff. pect. p.* 667. Eodemque morbi mortisque genere tactus ſine *L.* 6. *ep.* 17. dubio is, cujus H. C. Agrippa meminit, Medicus anonymus. Empyemate laboravit J. G. Macaſius, ut

ex

ex Neſtero G. H. Velſchius memorat, & Gregorius Horſtius filius, Medicus Ulmenſis, empyemate tandem afflictus a biennio, rupto pectoris abſceſſu, viribus ſenſim dejectis vitam finiit, ut in vita ejus legitur. Carolus Patin polypo cordis diu laboravit, tandemque extinctus eſt, ut in Germanorum Ephemeridibus relatum extat. Sed non eſt quotidianum, quod de ſe ipſo iterum Fridericus narrat Dekkerus: Ipſe- „ met per ſeſqui annum dolorem tumoremque pe- „ ctoris circumtuli, verum Deo O. M. ſummas tan- „ dem agere gratias debeo, quod eo ſum abſolutus. „ Hæmoptyſi, & quæ eam ſequi ſolet, phtiſi complures magni Medici, & afflicti & extincti ſunt. Nam ut Hieronymum Tragum, Jeremiam Triverium, Johannem Viſcherum, Levinum Battum, Laurentium Scholzium, Andream Kragium, Petrum Kirſtenium, Joannem Philippum Pratenſem, phtiſi omnes aut hectica ſaltem febre e vivis ſublatos ſicco prætereamus pede, de D. O. Schradero, Friderici Schraderi filio idem in memoria ejus, quod de C. F. Mentzelio celebri & aulæ æque ac civibus Berolin. gratiſſimo Medico in Actis Med. Berol. relatum legitur. Sic & G. Wirth ſpectatum rei medicæ doctorem conſobrinum ſuum eodem morbi genere obiisſe, Jo. Langius autor eſt. Ac ſicut de Laurentio Straussio, Profeſſore Medico Gieſſenſi Collega ejus, J. F. Dillenius refert, quod toto quidem vitæ curſu valetudine uſus ſit ambigua, tenerrima, variisque ſubinde morbis interrupta, ac præter cœtera inter initia profeſſionis academicæ hæmoptyſi vix non

Obſ. propr. p. 150.

App. ad An. I. Dec. III.

l. c. p. 507.

Vol. IV. p. 9.

L. I. ep. 40. p. 173.

Memor. Strauſſ.

 le-

lethali tentatus ſit graviſſime, indeque ad phtiſin inclinans fluxionibus ſubinde acrioribus, aliisque ſymptomatibus tentatus tandemque confectus fuerit; ita & de Cypriano Medico doctiſſimo & Collega ſuo Petrus refert Foreſtus, quod melancholia diu affectus longa & diuturna tuſſi & catarrho tandem in ſputum ſanguinis, mox & tabem & pulmonis ulceratione inciderit, ac licet longo tempore vitam protraheret, antequam decumberet, tandem præſidiis nihil juvantibus vix 47. annum excedens vera tabe & pulmonis ulceratione obierit. Phtiſis vera autem, ut ſubjectos ſibi clientes ad lethum plerumque comitari ſolet, ita non vulgare eſt, quod de patre ſuo dilectiſſimo & ipſo expertiſſimo medico Richardus narrat Morton, ipſum nimirum utut continua tuſſi, reſpiratione difficili, febribus putridis frequentioribus, levique etſi continuo caloris hectici gradu laborantem vitam licet valetudinariam hoc pacto a XXX. ad LX. ætatis annum protraxiſſe tandemque non a phtiſi pulmonali, a qua per tres poſteriores vitæ annos plus quam alias viſus eſt liberari, verum a febre ſynocho putrida epidemica, quæ 1658. publice per Angliam graſſabatur, e vivis ſublatum eſſe.

L. XVI. Obſ. 54.

phtiſiol. p. 49.

VIII.

Ut vero phtiſis in pectore, ita hydrops in abdomine plerumque ſedem fixam agnoſcit, qui tamen & ipſe pectoris cavitatem ipſumque pericardium non raro occupat. Ita cum „ J. J. Wepferi pulſus eſſet „ plerumque tardus, interdum inæqualis, ſæpius in„ termittens, exercitatiſſimi viri animo ſuſpicio

aquæ

aquæ ſ. hydropis pericardii diaſtolen cordis impe- „
dientis altius inſedit, & poſt mortem in quovis la- „
tere thoracis libræ tres aquæ limpidæ fluctuarunt, „
cui pulmones coarctati quidem libere tamen in- „
natarunt, ut ab illuſtri ejus genero J. C. Brunnero *Memor. Wepfer.*
memoriæ proditum eſt. Alias præter Tobiam Tandlerum Vitembergenſem & Petrum Mulerium Groningenſem Profeſſores, Leonhardum Doldium & Michaëlem Rupertum Beslerum Noribergenſes medicos, J. U. Rumlerus ex hydrope obiit, lienis „
præcipue ſeditione excitata, non tamen ignoto „
exitu, ut quem adverſas ſtellarum errantium re- „
volutiones ſibi comminatas ex aſtrorum ſcientia, „
qua non vulgariter pollebat, diu præviderat, „
ut a G. H. Velſchio eſt obſervatum. Qui & ipſe fama *Obſ. Rumt. præf.*
meritisque celeberrimus Medicus & Polyhiſtor una cum Gregorio Nymanno Vitembergenſi, Petro Pavio Lugduno-Batavo, Chriſtiano Perizonio Gröningenſi, Joanne Gorræo Pariſienſi, Henrico Petræo Marpurgenſi Profeſſoribus, Laurentio Laurentiano, philoſopho & medico Florentino primum, demum Piſano & Joanne inprimis Fernelio melancholia hypochondriaca ex ſtudiorum inprimis intemperie contracta laboravit, nam de hoc notatu maxime digna videntur, quæ in vita ejus leguntur verba: in eo videtur iniquior contigiſſe fortuna, quod imbecilla ſanitate ex ſtudiorum vigiliis potitus lienoſus & decolor perpetuo vixerit: Et fallor annon eodem, familiari certe eruditorum morbo Thomas laboraverit Reineſius, quem ſemetipſum poſt pertinaciſſimas

mas lucubrationes, neglectum capitis muniendi, & tumultuaria per ſaxa, per ignes, intempeſtis noctibus, ſtridentibus auſtris & coris, itinera expertum eſſe, ad Caſparem perſcripſit Hoffmannum. Sicut vero Galenum fuiſſe ſomnambulum, & Theophilum in febre tibicines ſibi audire viſum eſſe, G. Vogtius perhibet, ita J. B. Helmontius non tamen arcanorum ſtudio nimio, aut intermiſſæ venæ ſectionis culpa ut G. Patin arbitratur, ſed uſu napelli, teſte C. Vatero, phreniticus factus vitæ finem fecit. Colicæ & iliacæ paſſiones, ut medicis frequenter ex cauſis communibus eveniunt, ita non deſunt exempla eorum, quibus operæ medicæ morbis iſtis anſam dederunt, ut Joannem Huberum, Profeſſorem Baſileenſem, dum nobilis viri, licet ingrati valetudinem majoris, quam propriam fecit, & ex critico ſudore ſurgens gelidiſſimo aëri ſe expoſuiſſet, chordapſo correptum ſeptima die expiraſſe, alios inter J. R. Camerarius fidem facit. Ac ut alia brevitatis ſtudio mittamus exempla, doctori cuidam Medico Francofurtenſi remedia contra colicam apta, i. e. carminativa non apto tempore uſurpata, eum pene enecaſſe atque ad extremam maciem redegiſſe, a C. Hoffmano relatū accepimus. Ut vero abſceſſum meſenterii acidulis aliisque mediis in proprio curatum corpore Auguſtinus memorat Thonerus, ita Mr. Prevot, „ un de nos Collegues, ut G. Patin ſcribit, eſt allè de vie a trepas d'un „ abſces ulcerè dans le pylore, qui luit cauſoit un „ vomiſſement perpetuel.

L. XI. ep. 26

Phyſ. Zeit-Vertr. p. 662

L. I. ep. 3.

d. phrenit. p. 74.

Syllog. Mem. Med. Cent. II. 92.

L. III. Conſ. 14.

L. III.

L. I. ep. 76.

IX.

Diabetem ſpuriam in ſe ipſo crebro coralliorum uſu curatam & diæta lactea ulteriorem acceſſum inhibitum notavit M. B. Valentini; Urinam vero chyloſam in Caſpare Hoffmanno obviam Hiſtoria Morb. Vratils. teſtatur. Longe vero frequentiora calculi renum & veſicæ, & quæ ipſi ſæpenumero juncta eſt, arthritidis in medentibus occurrunt exempla. Præterquam enim quod XI. Medici Mediolanenſes, ut ex H. Cardano J. Schenkius refert urinæ vitiis mortui fuerint, J. Heurnius, J. Pfeil, H. Mercurialis, J. B. Montanus, A. Mirica, A. Dudith, L. Mercatus, P. Wellerus. O. Wormius, C. & T. Bartholini. M. Ogerus, T. C. Krugg de Nidda, J. Rouſſel, N. Hannekemius, W. Laurenbergius, T. Sydenhamius, & plures alii diros calculi cruciatus experti ſunt Medici. Sic J. Caſelius ad H. Arniſæum ſeq. ſcripſit in modum: Quotidie inviſi „ Henricum Brucæum, virum integerrimum cum „ graviſſimis calculi doloribus conflictantem, nec „ minus a Deo obſecrantem vel ipſo momento mor- „ talis vitæ, quam acerbiſſimi illius carnificis exitum. „ Idem vero ut ſit votum omnium calculo afflictorum, quo vel medicamentorum vel ferri beneficio ab ejus tortura, liberentur, non eodem tamen eventu hocce beari votum, experientia loquitur. Licet enim Jo. Martin, Medicus Pariſienſis, doctiſſimus Hippocratis interpres ferri beneficio a tortore calculo liberatus priſtinum ægros viſendi vitæ inſtitutum repetierit, ut P. Seguin refert, aliud tamen fatum, id-

Prax. Med. Infall. p. 384. 1700. p. 229. Obſ. p. 456. d. M... Sap. St... clar. p. 1... elog. Martin.

idque longe acerbiſſimum O. Borrichium, ſummum virum expertum eſſe, in ipſa quippe operatione mortuum, in vita ejus legimus, & ſimile fatum affinem ſuum D. Maskosky, Archiatrum Würtenbergicum & Phyſicum Göppingenſem expertum eſſe, R. Lentilius in Ephemeridibus Germanorum annotatum reliquit. Quin & Gratianum lithotomum famoſiſſimum, cum calculo ſe premi ratus ſocio lithotomo veſicam ſecandam præbuiſſet in urbe Namurci, nihil præter tenacem pituitam eduxiſſe, H. ab Heer fidem facit. Arthriticos inter Medicos Gregorium Horſtium patrem, Guili. Fabritium Hildanum, J. C. Scaligerum, Georgium Nœslerum, Ludovicum Jungermannum, Joannem Freitagium, Carolum Cluſium, J. Dolæum, G. Patinum, L. Bellinum, Antonius Galateus, philoſophus, Medicus orator, Coſmographus & poëta, commemorari cumprimis meretur, quippe qui laudationem podagræ, feſtivum opuſculum jam podagricus dolori leniendo conſcripſit, ut in vita ejus legitur; itemque P. Monavius, idque ob ingenuam hanc confeſſionem: „ Factus ſum ex iſchiadico gonagricus, inde podagricus, demum etiam „ chiragricus, quin & colli partes malum hoc in„ feſtare non prætermiſit. Præcipuam mali cau„ ſam hæmorrhoidum, quæ ſ. n. ſingulis ferme men„ ſibus mihi ante fluere ſolebant, ſuppreſſionem fuiſſe ſtatuo. Singulare vero arthritici mali genus, quod in proprio obſervatum corpore lumbaginis elogio deſcribit S. Graſſius, in laudata ſæpius Hiſtoria Morb. Vratiſl. legi meretur.

Cent. I. II. App. p. 200.

Spadacr. p. 61.

ep. Craton. L. II. p. 511.

1699. p. 105.

X.

X.

Longum foret, ſi læſiones varias externas, morboſque complicatos, aut a nimio & intempeſtivô veneris uſu, ab Acidulis & thermis non apto tempore hauſtis, & ſimilia Medicis cum aliis communia perluſtrare, & ſingulorum exempla undique conquirere animus eſtet. Quare unius tantum conſuetudinis atque idioſyncraſiæ mentionem facturis Petrus occurrit Borellus, qui Medicum Mithavenſem familiariter novit, qui nunquam ſputum neque mucum ejecit, licet temperamento pituitoſo & obeſo eſſet, & tamen optima fruebatur ſanitate, & ſiti raro torquebatur ob laryngis a pituita irroratum, & ob eundem loquelæ difficultate laborabat, radicis linguæ nimia irroratione. J. C. Derebecque ita de ſe ipſo ſcriptum reliquit: A tredecim annis quo tempore „ florent roſæ, quotannis coryza corripior, in qua „ indeſinenter per multos dies humor multus, te- „ nuis, & admodum acris, nares exulcerans, & ocu- „ los pungens ac vellicans, unde lacrymæ, idque per „ totum tempus, quo roſæ ſe mihi olfaciendas præ- „ bent, durat, eoque elapſo ſponte deſint. „ Talemque antipathiam ad roſarum ſuaveolentiam, olim in le Febure, Chymico Regis Angliæ Caroli II. peritiſſimo ac celeberrimo annotavit J. Bohnius, qui cum inter operationes chymicas roſas quondam uberius tractaret, hoc infirmitatis inde contraxerat, ut a florum horũ odore mox animo linqueretur. Jacobum vero Forolivienſem, Bruerinus refert ab allio manducato perinde ac a veneno poto cruciatum fuiſſe. Et ſicut ſudorem ab uſu rhabarbari luteum cl. Mentzelio antea laudato extillaſſe, in Ephemeridibus Germanorum legitur,

Cent. II. Obſ. 68.

Obſ. 92.

L. I. d. Off. Med. p. 56.

de re cibar. c. 4.

Dec. I. A. 6. 7. Obſ. 78.

 qvales

Hiſt. Anat. rar. 62. *Cent.* 4. *Cent.* 3. *Obſ.* 8. *Eteodr. p.* 628.

qvales hiſtoriæ plures a T. Bartholino collectæ ſunt & de D. Pfeil, H. Salmuthus ſimile quid commemorat, ita de D. Flekk, Medico Curone Roſinus refert Lentilius, quod fumo nicotianæ adſuetus, eo poſtmodum intermiſſo vitam cum morte brevi commutaverit. Sed deſinendum tandem eſt. Quare non niſi pauca ex docta Philippi Höchſtetteri præfatione, quam obſervationibus ſuis præmiſit, delibabimus, in ægrotantium ſolatium Medicorum. Ita autem ille plura inter alia ſatis egregia: „ Laudatur candela ardens, quia utilis, at hæc „ ipſa in hac utilitate conſumitur & diſſipatur. Sumus & „ nos lumen, quod divinum accendit numen, ut hominibus „ ad ſanitatem præluceamus in quo opere ſi conſumimur, quid mali? hisque T. Sydenhamii finiemus verbis: „ Si „ ſæviſſimi iſti cruciatus, impotentia ad motum, cœteraque „ corporis mala, quæ ego per maximam vitæ partem ſum „ perpeſſus, una cum damno rei familiaris, quod ſuſtinui, a „ medicina facienda toties adverſa valetudine avocatus, aliis „ quietem & ἀναλγησίαν poſſit comparare, erit, unde me „ fructum aliquem miſeriarum hujus generis, quas in hoc „ vita toleravi, in aliam migrans percepiſſe, exiſtimabo.

ad Remp. Auguſt.

Tr. d. podagr. Op. p. 608.

S. D. G.

SERIES CAPITUM.

I. *Medicum ſanum an ægrotantem eſſe, præſtet?* II. *Medici Longævi.* III. *Cauſæ vitæ longæ & brevis, morborumque in Medicis.* IV. *Cauſæ morborum ſpecialiores in Medicis clinicis, aulicis, caſtrenſibus, & iter facientibus.* V. *Morbi Medicorum a contagio, febris, peſtis, dyſenteria.* VI. *Morbi Capitis, Apoplexia, Memoriæ defectus, Spaſmi, Capitis dentiumque dolores, Oculorum & Linguæ morbi.* VII. *Morbi Pectoris, Pleuritis, Peripneumonia, Vomica, Empyema, Phtiſis.* VIII. *Morbi Abdominis, Hydrops, Colica Ileus, Melancholia Hypochondriaca.* IX. *Nephritis, Arthritis, Lumbago.* X. *Morbi Complicati, ab Acidulis, & thermis, a læſionibus externis a nimio veneris uſu, ab idioſyncraſia, Epilogus.*

CO-

COROLLARIA.

I. Thales Mileſius & Jo. Baptiſta Helmontius aquam univerſale rerum omnium principium, nec ſine ſpecie, eſſe dixerunt.

II. Ignis non eſt elementum, multo minus, ut Anaxagoras voluit, unicum & primum.

III. Principia chimica ſtant poſt principia.

IV. Aut æther eſt anima mundi, aut nulla eſt.

V. Methodus ſcribendi formulas, Recepta dictas, Medicis uſitata, ex Aegypto, vel & ex Pythagoræ ſchola procul dubio originem traxit.

VI. Idem de characteribus chimicis ſentiendum.

VII. Motum corporibus denegandum non eſſe, operationes medicamentorum inter alia confirmant.

VIII. Dantur in corpore humano operationes plus quam mechanicæ.

IX. Non datur in rebus naturalibus attractio, licet veteribus non modo, ſed & ſummis hodie in Britannia philoſophis adſerta.

X. Quæ de venenis lentis & temporariis circumferuntur, incerta ſunt pleraque.

EX-

* * *

EXPERIENTISSIMO DOMINO CANDIDATO SUO

PRAESES

S. D. P.

Miſera res eſt Medicus, omnium quippe hominum homo, & omnium horarum homo. Quid mirum ergo, ſi & ipſe nihil valente auxiliorum omnis generis adparatu morbos quoque varios, & communem mortalium ſortem experiri cogatur. Hoc certe argumentum a nemine hactenus agitatum, dignum Tibi viſum eſt, in quo ingenii experireris vires. Quare, cum nullum ſit dubium, quin eâdem facundia, ingeniique promptitudine iſto de capite haud e trivio petito publice verba facturus ſis, qua medicorum ordini varia tecum pericula inſtituenti obviam ire didiciſti, ut honoribus, brevi Tibi ejusdem nutu conferendis ex voto fruaris, & benedictionis divinæ tutela ſecurus LANGIORUM inclyta Medicis nomina, famam, & merita adæquare contendas, jubeoque & precor!

Vale!

Dabam e Muſeo d. XII. Maji cIↄ Iↄcc xxxII.